NORAKSTS
Lieta Nr.A420347812
A03478-12/27

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā, 2012.gada 24.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese A.Pūcīte,

piedaloties pieteicējam *K.Z.* un pieteicēja pilnvarotajai pārstāvei *A.P.*,

atbildētājas Babītes novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Babītes novada pašvaldības domes pilnvarotajam pārstāvim *J.Š.*,

un lietā pieaicinātās trešās personas *E.E.* pilnvarotajai pārstāvei *D.J.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *K.Z.* pieteikuma par Babītes novada pašvaldības domes 2011.gada 21.decembra lēmuma Nr.18 „Par *K.Z.* deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšanu" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 21.novembrī Babītes novada pašvaldības domē saņemts *E.E.* pilnvarotās pārstāves *D.J.* 2011.gada 21.novembra iesniegums (*lietas 28.lapa*), kurā lūgts

anulēt ziņas par deklarēto dzīvesvietu *K.Z.* (turpmāk – pieteicējs) *E.E.* piederošajā īpašumā */adrese/* (turpmāk – Īpašums).

Iesniegumā norādīts, ka pieteicējs bez tiesiska pamata 2011.gada 22.septembrī ir deklarējis savu dzīves vietu Īpašumā, kurā bija deklarētā dzīvesvieta viņa mātei *M.Z.*, bet kurai nebija īpašuma tiesību uz šo dzīvokli. Starp dzīvokļa īpašnieci *E.E.* un *M.Z.* nebija noslēgta arī vienošanās par dzīvokļa lietošanas tiesībām. Iesniegumā norādīts, ka pieteicējs ir nelikumīgi ievācies Īpašumā un iemitinājis tur arī savu ģimeni – sievu un divus bērnus.

[2] Ar Babītes novada pašvaldības 2011.gada 21.decembra lēmumu Nr.18 „Par *K.Z.* deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšanu" (turpmāk – Lēmums) (*lietas 6. – 8.lapa*) nolemts anulēt ziņas par pieteicēja deklarēto dzīvesvietu Īpašumā.

Lēmumā konstatēts, ka pieteicēja mātei *M.Z.* nebija īpašuma tiesību uz Īpašumu, viņa dzīvojusi minētajā adresē bez īres līguma vai cita veida vienošanās, tāpēc secināts, ka pieteicējs bez tiesiska pamata ir deklarējis savu dzīvesvietu Īpašumā.

[3] Nepiekrītot lēmumam, pieteicējs 2012.gada 24.janvārī iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā (*lietas 3. – 4.lapa*).

Pieteicējs norāda, ka Lēmumā secinātais ir pretrunā ar tiesību normām, pieteicējs norāda, ka atbilstoši 1979.gada 31.janvāra Bulduru Sovhoztehnikuma strādnieku komitejas sēdes protokolam Nr.4 (turpmāk – Protokols Nr.4), pieteicēja mātei *M.Z.* tika piešķirts lietošanai dzīvoklis */adrese/* (vēlāk īpašuma nosaukums mainīts uz */adrese/*). No minētā protokola izriet, ka dzīvoklī dzīvojošo ģimenes locekļu skaits ir divi – *M.Z.* un pieteicējs.

Ņemot vērā minēto, pieteicējs uzskata, ka ir ieguvis Īpašuma lietošanas tiesības jau 1979.gadā uz likumiska pamata un radniecības pamata atbilstoši Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.pantam. Babītes novada dome ir sašaurināti iztulkojusi minēto normu nepamatoti norādot, ka tikai īpašuma tiesības, īres līgums vai cita veida vienošanās dod pamatu deklarēt dzīvesvietu pēc noteiktās adreses.

[4] 2012.gada 5.martā Administratīvajā rajona tiesā saņemts Babītes novada pašvaldības paskaidrojums (*lietas 16. – 18.lapa*).

[4.1] Paskaidrojumā norādīts, ka Babītes novada pašvaldībai nav zināms, vai pēc ievietošanās Īpašumā 1979.gadā pieteicējs vai, iespējams, *M.Z.* noslēguši dzīvojamās telpas īres līgumu par Īpašumu ar izīrētāju – Bulduru sovhoztehnikumu. Tiesiski noslēgtu īres līgumu par dzīvojamās telpas lietošanu pieteicējs pašvaldībā nav iesniedzis.

Atbilstoši Rīgas rajona Zemesgrāmatu nodaļas Babītes pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr*./nodalījuma numurs/* ierakstam, uz nekustamo īpašumu */adrese/,* kadastra Nr*./kadastra numurs/*, sastāvoša no diviem zemes gabaliem un uz zemes gabala ar kadastra apzīmējumu */kadastra numurs/* esošās dzīvojamās mājas, ar zemesgrāmatu tiesneša 2002.gada 24.jūlija lēmumu īpašuma tiesības nostiprinātas *M.S.* Ar zemesgrāmatu tiesneša

2007.gada 7.maija lēmumu uz minēto nekustamo īpašumu īpašuma tiesības nostiprinātas *E.E.*, pamats – 2007.gada 4.aprīļa mantojuma apliecība uz *M.S.* atstāto mantojumu.

Lai gan pieteicējs līdz 2004.gada 4.februārim un *M.Z.* līdz pat savai nāves dienai netraucēti dzīvoja Īpašumā un lietoja to, minētās personas ne ar *M.S.*, ne secīgi ar *E.E.* nenoslēdza ne lietošanas, ne īres līgumu.

M.Z. līdz pat savai nāves dienai Īpašumā dzīvoja bez tiesiska pamata, turpināja ignorēt īpašnieces *E.E.* lūgumus noslēgt dzīvojamās telpas īres līgumu, pat nepārprotami atteicās to darīt, uz *E.E.* lūgumu Īpašumu atbrīvot nereaģēja.

[4.2] Pieteicējs Īpašumā ir deklarējies bez tiesiska pamata, patvaļīgi to aizņēmis un atsakās atbrīvot. Pieteicējs deklarējies elektroniski, izmantojot tiešsaisti www.latvija.lv, tādējādi liedzot iedzīvotāju reģistrācijas speciālistam noskaidrot un konstatēt tiesisko pamatu, pamatojoties uz kuru, pieteicējam būtu tiesisks pamats tur reģistrēt dzīvesvietu. Paskaidrojumā norādīts, ka šādu deklarēšanās formu pieteicējs ir nepārprotami izvēlējies tādēļ, ka viņa rīcībā nav deklarēšanos Īpašumā attaisnojošu dokumentu vai informācijas.

No minētā konstatēts, ka pieteicējam Īpašums nepieder, viņš par to nav slēdzis dzīvojamās telpas īres līgumu vai kā citādi vienojies par tā tiesisko lietošanu un arī viņa māte *M.Z.* Īpašumu lietoja bez tiesiska pamata un īpašuma saskaņojuma, tātad nelikumīgi.

Ņemot vērā minēto, Babītes novada pašvaldība pieteikumu neatzīst, uzskata to par nepamatotu, lūdz noraidīt pilnā apjomā un Lēmumu atstāt negrozītu.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāve pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā minēto un norādīja, ka pieteicējam tiesisks pamats īpašuma lietošanai radās jau 1979.gadā, kad tika pieņemts lēmums (Protokols Nr.4) par attiecīgā dzīvokļa piešķiršanu pieteicēja mātes lietošanā.

Pieteicējs pieskata dzīvokli, maksā komunālos maksājumus un veic visus darbus, lai māja saglabātos labā stāvoklī. Mājas īpašnieks neveic nekādas darbības, lai izliktu pieteicēju no dzīvokļa, nevēršas tiesā ar attiecīgu prasījumu, neprasa īres maksu tiesas ceļā.

Pieteicējs līdz 2011.gada 22.septembrim bija deklarēts sievas mātes dzīvoklī. Īpašumā pieteicējs deklarējās elektroniski interneta vietnē 2012.gada 22.septembrī. Pieteicējs deklarējās pēc savas iniciatīvas. Mātes veselības stāvoklis (bija insults) nebija tāds, lai izteiktu gribu izmitināt pieteicēju pie sevis.

Starp Īpašuma īpašnieci un *M.Z.* nebija noslēgts īres līgums.

[6] Babītes novada pašvaldības pārstāvis tiesas sēdē prasību neatzina, pamatojoties uz lēmumā minēto.

[7] Trešās personas pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka savulaik kolhozs izmitināja daudzus cilvēkus, bet tas vēl nav pamats deklarēties attiecīgajā īpašumā. Māja ir katastrofālā stāvoklī un tur neko nav iespējams darīt.

Pieteicēja mātei tika nosūtīts notariāls uzteikums. Pastāvēja mutiska vienošanās, ka *M.Z.* varēs tur dzīvot, līdz tiks lūgts viņu izlikt, ja būs tāda vajadzība.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, uzklausot procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[9] Tiesa no lietas materiāliem konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[9.1] No 2000.gada 1.jūnija īpašuma tiesības piederēja *M.S.*, bet no 2007.gada 4.aprīļa *E.E. (lietas 29.lapa)*.

[9.2] Atbilstoši Arhīva izrakstam, ar Protokolu Nr.4 *M.Z.* 1979.gada 31.janvārī piešķirts lietošanā Īpašums *(lietas. 10.lapa)*. No minētā dokumenta izriet, ka dzīvoklī dzīvos 2 ģimenes locekļi – kopsakarā ar citiem lietā esošajiem dokumentiem konstatējams, ka tie ir *M.Z.* un viņas dēls – pieteicējs.

[9.3] 2003.gada 1.decembrī Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Rīgas Latgales priekšpilsētas nodaļa ir izsniegusi izziņu, atbilstoši kurai pieteicēja deklarētā dzīvesvieta no1979.gada 2.februāra ir Īpašums *(lietas 11.lapa)*.

[9.4] 2006.gada 6.septembrī Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra departaments ir izsniedzis izziņu Nr.24.24-8/4032-s, atbilstoši kurai *M.Z.* deklarētā dzīvesvieta kopš 1993.gada 10.marta ir Īpašums *(lietas 27.lapa)*.

[9.5] 2007.gada 20.jūnijā ir sastādīts notariāls akts, atbilstoši kuram *M.Z.* ir sniegts paziņojums par to, ka viņai ir jāatbrīvo īpašums, jo viņa nav veikusi komunālos un īres maksājumus, kā arī nav vēlējusies ar Īpašuma īpašniekiem noslēgt īres līgumu *(lietas 22.lapa)*.

[9.6] 2007.gada 10.septebrī Babītes pagasta padome ir izsniegusi izziņu Nr.992, atbilstoši kurai *M.Z.* deklarētā dzīvesvieta no 1979.gada 2.februāra ir Īpašums *(lietas – 12.lapa)*.

[9.7] 2011.gada 14.novembrī Babītes novada pašvaldība ir izsniegusi Dzīvesvietas izziņu Nr.9-3/806, atbilstoši kurai pieteicējs savu dzīvesvietu Īpašumā ir deklarējis 2011.gada 22.septembrī *(lietas 20.lapa)*.

[9.8] Atbilstoši Personu datu pārlūkam un pieteicēja tiesas sēdē norādītajam, pieteicējs sevi no nekustamā īpašuma */adrese 2/* ir izdeklarējis 2011.gada 22.septembrī.

[9.9] Atbilstoši Personu datu pārlūkam pieteicēja māte *M.Z.* ir mirusi */miršanas datums/*.

[9.10] 2011.gada 14.novembrī Babītes novada pašvaldība ir izsniegusi izziņu Nr.9-3/808, atbilstoši kurai *M.Z.* deklarētā dzīvesvieta Īpašumā bija no 1993.gada 10.marta līdz miršanas datumam */miršanas datums/ (lietas 21.lapa)*.

[9.11] 2012.gada 27.februārī Babītes novada pašvaldība ir izsniegusi izziņu Nr.9-3/102, atbilstoši kurai pieteicēja deklarētā dzīvesvieta no 2004.gada 5.februāra līdz 2001.gada 22.septembrim bija */adrese 2/ (lietas 19.lapa)*.

[10] Lietā ir strīds par to, vai Babītes novada pašvaldība pamatoti ir anulējusi ziņas par pieteicēja deklarēto dzīvesvietu Īpašumā.

[11] Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta pirmā daļa noteic, ka dzīvesvieta ir jebkura personas brīvi izraudzīta ar nekustamo īpašumu saistīta vieta (ar adresi), kurā persona labprātīgi apmetusies ar tieši vai klusējot izteiktu nodomu tur dzīvot, kurā dzīvot tai ir tiesisks pamats un kuru šī persona atzīst par vietu, kur tā sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāts) judikatūrā atzīts, ka dzīvesvietas deklarēšanas jēga atbilstoši minētā likuma 3.panta pirmajai daļai ir nodrošināt, lai valstij būtu zināma adrese, kurā persona ir sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību. Līdz ar to reģistrētajām ziņām par personas dzīvesvietu maksimāli jāatbilst reālajai situācijai (*sk. Senāta 2008.gada 14.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-31/2008 12.punktu, Senāta rīcības sēdes 2011.gada 9.jūnija lēmuma lietā Nr.SKA-512/2011 7.punktu*).

Taču dzīvesvietas deklarēšana vai nedeklarēšana (ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšana) nekādi neietekmē nekustamā īpašuma lietošanas tiesības, proti, minētās darbības nedz rada, nedz arī izbeidz tās (*Senāta 2008.gada 14.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-31/2008 12.punkts*).

Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta otrā daļa noteic, ka personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, ja tai pieder šis nekustamais īpašums, attiecībā uz to ir noslēgts īres vai nomas līgums vai šā īpašuma lietošanas tiesības tā ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata.

Senāta judikatūrā norādīts, ka iestādei un administratīvajai tiesai ir jāpārbauda: 1) vai personai pieder nekustamais īpašums, kurā deklarēta dzīvesvieta; 2) vai persona atrodas īres vai nomas, vai cita veida līguma, piemēram, uztura līguma tiesiskajās attiecībās ar izīrētāju vai iznomātāju; 3) vai persona lieto nekustamo īpašumu uz laulības, radniecības, svainības pamata; 4) vai persona lieto nekustamo īpašumu uz likuma pamata.

Pārbaudot personas tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā, iestādei un tiesai neizbēgami ir jāsaskaras ar civiltiesiskajām attiecībām (īpašuma, īres u.tml.), jo tikai tās var

radīt personai subjektīvas tiesības dzīvot dzīvesvietā. Iestādei un tiesai ir pienākums šādas attiecības arī analizēt, bet vienīgi no to spēkā esības viedokļa, neieslīgstot apstākļos, kas skar tiesisko attiecību iegūšanu, grozīšanu vai izbeigšanu, jo saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 2.panta otro daļu dzīvesvietas deklarēšanas fakts pats par sevi nerada civiltiesiskas saistības (*sk. Senāta 2011.gada 15.decembra lēmuma lietā Nr. SKA-1015/20118.punktu*).

[12] Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmo daļu ziņas par deklarēto dzīvesvietu anulē, ja dzīvesvietas deklarētājs vai viņa likumiskais pārstāvis, vai dzīvesvietas deklarētāja vai viņa likumiskā pārstāvja pilnvarota persona, deklarējot dzīvesvietu, sniegusi nepatiesas ziņas (1.punkts), vai ja attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā (2.punkts).

Tādējādi likumā sniegts izsmeļošs uzskaitījums gadījumiem, kādos iestādei ir tiesības anulēt ziņas par personas deklarēto dzīvesvietu. Šajā gadījumā iestādei administratīvajā procesā pēc personas iesnieguma ir pienākums noskaidrot tos apstākļus, kas minēti Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktā.

[13] Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesai ir jākonstatē, vai pieteicējam ir tiesisks pamats dzīvot Īpašumā.

Kā no lietas materiāliem izriet, tad pieteicējs sākotnēji ir bijis deklarēts Īpašumā kopā ar māti *M.Z.* Atbilstoši Protokolam Nr.4 pieteicēja likumīgais pamats atrasties Īpašumā ir bijis apstāklis, ka Īpašums bija nodots lietošanā *M.Z.*, kurai tobrīd bija mazgadīgs (3 gadi) bērns – pieteicējs.

Kā no lietas materiāliem izriet, tad Īpašuma tiesības kopš 2000.gada 1.jūnija pieder trešajām personām, sākotnēji *M.S.*, vēlāk *E.E.*

Tiesas sēdē pieteicējs apstiprināja faktu, ka nedz *M.Z.* bija noslēgusi Īpašuma īres līgumu, nedz arī īres līgumu ar Īpašuma īpašnieci ir noslēdzis pats pieteicējs.

Ņemot vērā minēto, ir atzīstams, ka kopš Īpašuma pārejas īpašumā *M.S.* un vēlāk *E.E.* nedz pieteicēja mātei *M.Z.*, nedz pašam pieteicējam līdz dzīvesvietas deklarēšanai */adrese 2/* 2004.gada 5.februārim, nebija tiesiskā pamata atrasties Īpašumā. Līdz ar to ir izdarāms secinājums, ka arī 2011.gada 22.septembrī pieteicējam nebija likumīga pamata deklarēt savu dzīvesvietu Īpašumā.

Vēl jo vairāk, likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 9.panta pirmā daļa noteic, ka īrniekam ir tiesības iemitināt viņa īrētajā dzīvojamā telpā savu laulāto, vecākus (adoptētājus), darbnespējīgos brāļus un māsas un pilngadīgos bērnus, kuriem nav savas ģimenes, ja tam piekrituši visi attiecīgajā dzīvojamā telpā dzīvojošie īrnieka pilngadīgie ģimenes locekļi un ja iepriekš par to rakstveidā informēts izīrētājs.

Tādējādi ir izdarāms secinājums, ka pieteicēju viņa māte *M.Z.* varēja izmitināt Īpašumā tikai tādā gadījumā, ja starp viņu un Īpašuma īpašnieci būtu noslēgts īres līgums, turklāt,

pirms pieteicējs tiktu izmitināts Īpašumā, *M.Z.* Būtu rakstveidā minētais fakts jāpaziņo Īpašuma īpašniecei.

Ņemot vērā minēto, ir secināms, ka atbilstoši Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktam faktiskie lietas apstākļi ir tādi, kas rada tiesisko pamatu anulēt ziņas par deklarēto dzīvesvietu.

[13] Ņemot vērā šajā spriedumā secināto, tiesa, izvērtējot Lēmuma atbilstību Administratīvā procesa likuma 250.panta pirmajā daļā noteiktajiem pārbaudes kritērijiem, atzīst, ka Lēmums atbilst tā izdošanai noteiktajiem procesuālajiem un formālajiem priekšnoteikumiem, Lēmuma izdošanā tiesa nekonstatē atkāpes no procesuālajiem priekšnoteikumiem attiecībā uz faktu vākšanu un lietas apstākļu noskaidrošanu, atbildētājs ir vērtējis lietas tiesiskos un faktiskos apstākļus un tos Lēmumā norādījis, Lēmums ir pamatots ar konkrētām tiesību normām.

Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesai nav pamata atcelt Lēmumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289. – 291.pantu, tiesa

nosprieda

noraidīt *K.Z.* pieteikumu par Babītes novada pašvaldības domes 2011.gada 21.decembra lēmuma Nr.18 „Par *K.Z.* deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšanu" atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) A.Pūcīte

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnese _____ A.Pūcīte
Rīgā, 2012.gada 24.oktobrī